

Asia: HE 33/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi väliaikainen, alueellisesti rajattu kokeilu, jonka tarkoituksena on muodostaa tietovaranto tietyistä julkisesti tuetuista henkilökuljetuksista. Tietovarannon avulla olisi tarkoitus kehittää sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökuljetuksia tietoon perustuen.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi Liikenne- ja viestintävirastolle velvollisuus kerätä Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueiden muodostamalta kokeilualueelta tiedot vammaispalvelulain, sosiaalihuoltolain ja tietyistä terveydenhuoltolain mukaisista kuljetuksista sekä näiden alueiden Kelan sairausvakuutuksesta korvattavista matkoista. Esityksen tavoitteena on saada kokonaiskäsitys alueen kuljetustarpeista ja toteutumasta Kelan ja hyvinvointialueiden kuljetusten osalta. Esityksen mukaan tietovarannon avulla olisi mahdollista löytää keinoja tehostaa kuljetusten järjestämistä tulevaisuudessa, turvata kuljetusten tarjonta kuljetuskapasiteetin tehokkaalla käytöllä ja yhteen sovittaa tarjontaa muun palvelu- ja joukkoliikenteen kanssa.

Hyvil kannattaa esitystä. Hyvilin näkemyksen mukaan kokeilu helpottaisi olennaisesti kuljetusten järjestämistä ja mahdollistaisi muun muassa sen, että asiakkaan tuen tarve, apuvälineiden ja avustajan käyttö sekä avustamiseen kuluva aika voitaisiin huomioida entistä paremmin kuljetuksia järjestettäessä.

Hyvil kiinnittää kuitenkin huomiota Liikenne- ja viestintäviraston keräämien tietojen luonteeseen ja laajuuteen. Liikenne- ja viestintäviraston keräämät tiedot sisältäisivät muun muassa kuljetettavan henkilön henkilötunnuksen tai muun yksilöivän tunnuksen, asiakkaan avustamiseen ja saattamiseen liittyvät tiedot, kuljetustilauksen ja päätöspäätöksen tiedot sekä kuljetuksen toteuttamista koskevat tiedot. Tietoihin sisältyisi siten ainakin välillisesti myös kuljetettavan henkilön terveystietoja, jotka ovat tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa tarkoitettuja erityisiä henkilötietoja. Kyse on myös salassa pidettävistä sosiaalihuollon tiedoista.

Hyvil katsoo, että erityisesti henkilötunnuksen keräämisen välttämättömyyttä tulisi harkita uudelleen tai sen keräämisen perusteluita täsmentää, kun otetaan huomioon muut henkilön yksilöimisen tai tunnistamisen keinot. Esimerkiksi henkilöstä kerättävä nimi, syntymäaika, kuljetettavan erityistarpeet, reitti ja lähtöajankohta ovat jo sellaisenaan hyvin laajaa sekä yksityiskohtaista tietoa rekisteröidystä.